

**VILAKAS NOVADA
ŽĪGURU PAGASTA BIBLIOTĒKAS
TEKSTA GADA ATSKAITE
2018**

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

- **Īss situācijas apraksts**

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums:

Mūsdienās bibliotēkas misija ir attīstīt bibliotēku par izglītības, informācijas, kultūras un sabiedriskās saskarsmes centru, lai nodrošinātu operatīvus un kvalitatīvus vietējās sabiedrības vajadzībām atbilstošus informācijas pakalpojumus, sniegtu atbalstu vietējās sabiedrības attīstībā, izmantojot bibliotēkas krājumu, SBA un internetā pieejamos informācijas resursus, informācijas komunikāciju tehnoloģijas (IKT).

Apzinoties bibliotēkas kā kultūras institūcijas lomu nacionālās un lokālās identitātes saglabāšanā, bibliotēkas īpašā misija ir kultūrvēsturisko dokumentu vākšana, apstrāde, glabāšana un popularizēšana par Viļakas novadu, tai skaitā, par Žīguru pagastu; pašvaldības institūciju sagatavotās un publicētās informācijas pieejamības nodrošināšana.

Žīguru pagasta bibliotēka atrodas Latvijas Ziemeļaustrumos. Žīguru pagastā tā atrodas blakus skolai un Meža muzejam, bērnudārza ēkā. Bibliotēka apkalpo gan bērnus, gan studentus un, protams, pieaugušos. Apmeklētāju vidū ir ne tikai lasītāji no Žīguru ciemata, bet arī no blakus esošā Susāju pagasta un Vecumu pagasta. Kaimiņu pagasta lasītājiem, nelielā attāluma dēļ, izdevīgāk apmeklēt Žīguru pagasta bibliotēku. Bibliotēka apkalpo arī Žīguru pamatskolu un savu krājumu veido atbilstoši skolēnu vajadzībām pēc mācību procesam vajadzīgās literatūras.

- **Pārskata perioda prioritātes:** 2018.gadā nav veikta Žīguru bibliotēkas krājuma rekatalogizācija.

- **Izmaiņas juridiskajā statusā, institūcijas struktūrā u.c. būtiskas izmaiņas:**

Nav.

- **Bibliotēku akreditācija**

Bibliotēkas akreditācija 2018.gadā nav notikusi.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

“Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2016	2017	2018
Kopā (EUR)	9820	10621	10376
Pašvaldības finansējums	9750	10522	10309
Citi ieņēmumi:	70	99	67
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	70	99	67
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

“Bibliotēkas izdevumi”

	2016	2017	2018
Izdevumi kopā (EUR)	9820	10621	10376
Darbinieku atalgojums (bruto)	5927	6417	6351
Krājuma komplektēšana	850	879	832

- **Vērtējums par finansējuma atbilstību bibliotēkas funkciju veikšanai un attīstībai:**

Bibliotēkas darbu finansē Viļakas novada pašvaldība, piešķirto budžetu sadala atbilstoši plānotajiem izdevumiem. Saskaņojot budžetu, vērā tiek ņemti bibliotēkas uzdevumi. Bibliotēkas finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. Finansējums ir stabils.

Protams, vienmēr jau vēlētos vairāk līdzekļu, jo ar katru gadu grāmatas un prese kļūst dārgākas, bet tas nav no bibliotēkas atkarīgs.

Arī 2018. gadā turpinājās sadarbība ar individuālajiem dāvinātājiem.

Bibliotēkas maksas pakalpojumi ir tie pakalpojumi, kurus, saskaņā ar likumos un citos normatīvajos dokumentos noteikto kārtību, sniedz par samaksu.

Atskaites periodā samazinājās maksas pakalpojumu skaits. Jo daļa pagasta iedzīvotāju izmanto e-parakstu, kā arī atskaites un dokumentus sagatavo un iesniedz elektroniski.

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Situācijas vērtējums, nākotnes prognozes:

Pārskata periodā nav veikti telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi.

Bibliotēkas telpas ir izremontētas, gaišas un mājīgas.

“Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	1	6	Apmierinošs	6 datori ir 2008.gada
Plānie klienti				
Multifunkcionālās iekārtas		3	Labs / apmierinošs	Viena iekārta ir 2015.gada
Printeri		1	Apmierinošs	
Kopēšanas iekārtas				
Skeneri				
Citas iekārtas				

- **Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums darbā ar bērniem un jauniešiem:**

Stāvoklis ir labs. Bibliotēkā bērniem ir sava bērnu zona - tas saucamais “Bērnu stūrītis”, kur bērniem ir iespēja pavadīt savu brīvo laiku. 2018.gadā tika iegādāti 3 sēdspilveni jeb pufi.

Turpat arī atrodas bērnu un pusaudžu grāmatu fonds.

- **Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā:** nav

4. PERSONĀLS

- **Personāla raksturojums:** Bibliotēkas vadītājam ir augstākā pedagoģiskā izglītība (latviešu valodas un literatūras skolotāja), ir maģistra grāds. Darba slodze ir 0,85. 2018.gada 2.pusgadā uzsāka mācības ESF projekta Nr. 8.4.1.0/16/I/001 “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” - profesionālās pilnveides izglītības programmā “Informācijas un bibliotēku zinību pamati” 240 stundu apjomā, kuras organizēja Latvijas Nacionālā bibliotēka.

Regulāri apmeklēja kursus, sapulces, konferences un seminārus, ko piedāvāja Balvu Centrālā un Viļakas novada bibliotēka, kā arī, Viļakas novada dome. To apliecina attiecīgi sertifikāti un apliecinājumi.

Gūtās zināšanas un pieredze veicina bibliotēkas modernizēšanu, darba kvalitātes paaugstināšanu, pakalpojuma klāsta paplašināšanos un padziļināšanu, tālākizglītības organizēšanu.

- **Finansējums personāla attīstībai (profesionālajai pilnveidei, pieredzes apmaiņas braucieniem u. tml.):** Profesionālās pilnveides pasākumos, tiek iegūtas jaunas zināšanas, papildinātas esošās, atsvaidzinātas iemaņas un gūts apstiprinājums mūsu bibliotēku labajam līmenim un darba kvalitātei. Tās tiek pielietotas bibliotēkas darbā, pilnveidojot pakalpojumu klāstu. Finansējums ir pietiekošs.

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā:** Bibliotēkas vadītājam ir nepilna slodze, jo ar katru gadu pagastā samazinās iedzīvotāju skaits, līdz ar to, tas būtiski ietekmē arī bibliotēkas apmeklētāju skaitu.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Žīguru pagastā uz 2018.gada 1.janvāri bija deklarēti 645 iedzīvotāji, no tiem 94 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam, bet uz 2018.gada 1.jūliju ir 627 iedzīvotāji, no tiem 88 bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. Pagasta teritorijā nav iespējams atrast darbu, tāpēc daudzi maina savu dzīvesvietu. Bibliotēku kopā apmeklējuši 144 lasītāji, tai skaitā 61 lasītājs līdz 18 gadu vecumam. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājums.

- Galvenie rādītāji (lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums u. c.):

“Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2016	2017	2018	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	188	157	144	-16%; -8%
<i>t. sk. bērni</i>	83	65	61	-22%; -6%
Fiziskais apmeklējums	4199	3445	2181	-18% ; -36%
<i>t. sk. bērni</i>	1777	1534	1179	-14%; -23%
Virtuālais apmeklējums	3052	2935	2790	-4%; - 5%
Izsniegums kopā	8094	5259	2506	-35%; - 47%
<i>t. sk. grāmatas</i>	2471	2326	1633	-6% ; -29%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4663	2933	846	-37% ; 71%
<i>t. sk. bērniem</i>	1612	1400	486	-13% ; -65%
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	27,2 %	24,3%	30%	-2,9% ; -5,7%
<i>t. sk. bērniem līdz 18 gadiem</i>	82%	82%	69%	0% ; -11%
Iedzīvotāju skaits	694	645	645	-7%; 0%

- **Rādītāju vērtējums, skaidrojums, analīze:** Atskaites periodā samazinās bibliotēkas apmeklējuma un iespieddarbu izsniegumu skaits. To ietekmēja:
 - bibliotekāre atskaites periodā trīs nedēļas mācījās Kompetenču attīstības centra rīkotajos profesionālās pilnveides izglītības programmas 240 stundu programmas “Informācijas un bibliotēku zinības pamati”ursos. Bibliotēka šajā laikā bija slēgta;
 - ✓ pagasta iedzīvotāju mainīja dzīves vietu, neatrodot darbu savā pagastā;
 - ✓ apmeklētāju veselības stāvokļa pasliktināšanās ;
 - ✓ iedzīvotāju mirstība;
 - ✓ jaunu tehnoloģiju ēra - tagad apmeklētāji vairāk informāciju atrod un lasa interneta vietnēs. Bibliotēkas apmeklētāji, apgūstot datora iemaņas, vairs neapmeklē bibliotēku, jo lasa grāmatas mājās , izmantojot personīgos datorus.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums: Bibliotēka tās lietotājiem ir atvērta 34 stundas nedēļā. Informāciju tehnoloģiju resursi ir pieejami iedzīvotājiem bibliotēkas darba laikā, bet steidzamos gadījumos arī ārpus darba laika un brīvdienās. Bibliotēkā notiek pasākumi, lai iesaistītu bērnus izglītojošās, intelektuālās un radošās nodarbībās, kas pievērstu bērnu uzmanību grāmatām. Te var minēt februārī notikušo meistardarbnīcu “Sveču tīšana no bišu vaska”, kurā darbojās gan PII “Lācītis” audzēkņi, gan arī Žīguru pamatskolas sākumklašu skolēni kopā ar savām skolotājām. Maija beigās jautrā pēcpusdiena “Trīs lietas – labas lietas, Ceturtā vēl labāka” pulcināja sākumskolas skolēnus uz komandu spēli. Pēcpusdienā “Laižam rudenī – Miķeļdienu!” pulcējas jautrās atrakcijās. Bibliotēkas pakalpojumu - grāmatu un citu informācijas nesēju izsniegšana uz mājām pieejamība (abonements), interneta izmantošana ar 6 datorvietām (i –punkts) lasītavā. Grāmatu rezervēšana iespējama Balvu CB

elektroniskajā kopkatalogā, gan arī bibliotēkas e-pastā zigurubiblioteka@inbox.lv, gan piezvanot un apmeklējot bibliotēku.

Bibliotēkas pakalpojumu pieejamības vērtējums ir atbilstošs iedzīvotāju prasībām.

Bibliotēkas pakalpojumu attīstība:

- ✓ pilnveidot Žīguru bibliotēku kā nozīmīgu kultūras un informācijas centru Žīguru pagastā;
 - ✓ turpināt izmantot elektroniskā kataloga, SBA sniegtās iespējas, piedāvāt izmantot tās lietotājiem;
 - ✓ turpināt apmācīt lietotājus meklēt un piekļūt informācijai internetā, bibliotēkas fondā;
 - ✓ turpināt darbu pie Žīguru bibliotēkas mājas lapas, ievieojot tajā jaunāko informāciju, lai ikviens apmeklētājs varētu gūt pilnvērtīgu priekšstatu par bibliotēkas darbu un piedāvātajiem pakalpojumiem;
 - ✓ nodrošināt lietotāju pieprasījumu pēc materiāliem, uzziņām, palīdzības;
 - ✓ turpināt iesāktu novadpētniecības materiālu vākšanu un apkopošanu;
 - ✓ turpināt piedalīties "Bērnu un Jauniešu Žūrija" projektā, lai veicinātu bērnu interesi par grāmatu un attīstīt prasmi izvērtēt izlasīto;
 - ✓ regulāri iesaistīties dažādos semināros, profesionālajā apmācībā unursos.
- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums:**

Bibliotēka ir daļēji aprīkota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (ar norādēm un spilgtām lentēm uz grīdas). Cilvēkus ar kustības traucējumiem bibliotēka joprojām nevar apkalpot, bet sarunās esam vienojušies, ka, vajadzības gadījumā, grāmatas tiks piegādātas mājās. 2018. gadā bibliotēkas vadītāja turpināja grāmatu un periodikas piegādi uz mājām 2 pagasta veca gadagājuma cilvēkiem. Apkalpojamā zonā ir viens lasītājs, kuram ir kustību traucējumi, tāpēc grāmatas tika piegādātas mājās.

Iekārtas audio grāmatu atskaņošanai cilvēkiem ar redzes traucējumiem nav, bet vajadzības gadījumā, var sazināties ar Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Balvu filiālbibliotēku.
 - **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u.c.) – situācijas raksturojums:**

Žīguru bibliotēka sniedz pakalpojumus bezdarbniekiem, palīdzot viņiem ar visāda veida dokumentu aizpildīšanu, meklēšanu un printēšanu. Telpas tiek izmantotas arī mentoru sarunām ar bezdarbniekiem, kuriem ir vajadzīga konsultācija darba meklēšanas jautājumos. Darbā ar ģimenēm bibliotēka izmanto tādu pasākumu veidu kā radošās darbnīcas. Ar katru pieaugušo bibliotēkas apmeklētāju bibliotēkā

tiek strādāts individuāli. Tiem lasītājiem, kuriem mājās ir personīgais dators un pieeja internetam, regulāri tiek pārsūtīta informācija par jaunāko periodiku.

- **Uzziņu, informācijas un izglītojošais darbs – īss situācijas apraksts, vērtējums:**

Lietotāji tiek individuāli konsultēti par bibliotēkas krājuma un kataloga izmantošanu, kā arī, bibliotēkas vadītāja sniedz konsultācijas, lai lietotājs prastu meklēt sev vajadzīgo interneta portālos un elektroniskajos katalogos, informatīvajās lapās, bukletos, Viļakas novada un Žīguru bibliotēkas mājas lapās. Periodiski notiek datubāzes popularizēšana, enciklopēdiju popularizēšana un individuālās datora apmācības.

Lietotājiem ir iespēja telefoniski vai ar e-pasta palīdzību uzzināt bibliotēkas darba laiku, vienoties par grāmatu pasūtīšanu, rezervēšanu, saņemšanu, pagarināšanu, kā arī saņemt sev nepieciešamo informāciju. Visa jaunākā informācija tiek ievietota bibliotēkas mājas lapā, bibliotēkā, kā arī pagasta centra informācijas stendā.

Visa mācību gada garumā bibliotēka ir tā vieta, kur palīdz skolēniem un studentiem skolas projektu rakstīšanā, prezentāciju noformēšanā. Aktuāla ir interneta vietnes www.youtube.com izmantošana. Pareizai interneta lietošanai bibliotēkas vadītāja apmāca tos apmeklētājus, kuriem nav priekšzināšanu. E - prasmju nedēļas ietvaros Žīguru bibliotēka piedāvāja apgūt e-prasmes ikvienam, kā arī iepazīties ar e- pakalpojumiem.

Tika izmantota dažāda uzziņu literatūra (rokasgrāmatas, enciklopēdijas, vārdnīcas, ceļveži), kā arī interneta portāli. Biežāk nekā citus gadus apmeklētāji interesējās par kādu konkrētu grāmatu vai autoru, jo daudzi no bibliotēkas apmeklētāji ikdienā izmanto dažādus masu medijus un uzzina par jaunāko literatūras pasaulē.

Bibliotēkā ir plašs tematisko mapju klāsts, ko izmanto gan skolēni, gan pieaugušie. Atskaites periodā jaunas tematiskas mapes netika veidotas, bet esošas tika papildinātas.

- **Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem:** Bibliotēkas apmeklētājiem ir pieejama visāda veida informācija par izmaiņām un aktualitātēm valsts institūciju noteikumos. Par pašvaldības izmaiņām apmeklētājiem ir iespēja uzzināt no novada informatīva izdevuma, kas ir pieejams bibliotēkā. Par konkursiem un projektiem var uzzināt gan bibliotēkā, gan bibliotēkas mājas lapā.
- **Elektroniskais katalogs kā pakalpojums:** Žīguru bibliotēka pastāvīgi izmanto Balvu CB elektronisko katalogu, to izmantot rosina arī saviem bibliotēkas apmeklētājiem. Tagad, kad Žīguru bibliotēkas krājums ir rekatalogizēts, bibliotēkas apmeklētājam kļūva vieglāk atrast vajadzīgu grāmatu. ALISES programmas bibliotēkā nav.

- **Digitalizācija – kopaina, īss situācijas apraksts:** 2017. gadā nav digitalizēts neviens dokuments.
- **Iekšzemes un starptautiskais SBA:**

“SBA rādītāji”

SBA	2016	2017	2018
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	189	83	13
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	72	23	2

- ✓ **Secinājumi:** Atskaites periodā ir samazinājusies SBA pakalpojumu izmantošana. Pieļauju, ka tas saistīts ar piedāvājumu grāmatu izvēlē pagasta bibliotēkā, daļa ir nopirkuši paši sev vajadzīgo grāmatu, vēl citi izmanto e-grāmatas. SSBA pakalpojumus pagaidām nebija vajadzības izmantot.
 - **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u.tml.):** Apmeklētājiem ļoti patīk, ka paziņojums par izmaiņām darba laikā laicīgi tiek izvietots pie informācijas stenda pagasta centrā. Informācija arī atrodama bibliotēkas mājas lapā un pie bibliotēkas ieejas. Atskaites periodā Viļakas Valsts ģimnāzijas 11.klases skolniece veica pētniecisko darbu “Žīguru ciemata bibliotēkas loma vietējā kultūras dzīvē”. Tā ietvaros tika veikta aptauja par bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāstu. 93% no aptaujātajiem bija apmierināti ar piedāvāto dotajā brīdī.
- 6. Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā:**
- Vienīgā un būtiskākā problēma bibliotēkas pakalpojumu jomā ir tāda pati kā arī iepriekšējā gadā – internets ir palicis lēns.

7. KRĀJUMS

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:

- **Informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu:**

Dokumentu var apskatīt šeit:

http://www.bibliotekas.lv/ziguri/admin/pages/modify.php?page_id=194

- **Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā:**

Bibliotēkas galvenais uzdevums - veidot universālu un aktuālu, atbilstošu dažādu vecumu un izglītības līmeņu, dažādām interesēm krājumu.

Bibliotēku krājumu komplektēšanā svarīgi ir zināt, ko vēlas un kas nepieciešams lasītājam. Pieprasītākie ir laikraksti un žurnāli. Stablu vietu pieprasījumā ieņem arī daiļliteratūra, īpaši latviešu literatūra, nozaru literatūrā – psiholoģijas, medicīnas un lauksaimniecības nozares grāmatas un uzziņu literatūra, tad seko izklaides informācija. Svarīgākais ir nodrošināt, lai jebkurš bibliotēkas lietotājs saņemtu vajadzīgo informāciju īstajā vietā un īstajā laikā.

Tādēļ, komplektējot, papildinot un norakstot krājumu, vērā tiek ņemts lasītāju pieprasījums un mūžizglītības vajadzības.

Arī tas, ka Žīguru ciematā ir pamatskola, mūzikas skolas filiāle, pirmsskolas izglītības iestāde, tad, komplektējot krājumu, bibliotēkas cenšas veidot to daudzpusīgu - bērniem jaunas bilžu grāmatas, pusaudžiem skolas romānus, bet pieaugušajiem bestsellerus, psiholoģiska satura grāmatas, uzziņu un dažādu nozaru literatūru.

Iespēju robežās, lai bibliotēkā neveidotos novecojušu izdevumu krātuve, kuru neviens vairs negrib lasīt, tiek iepirktas dažas jaunākās nozaru literatūras grāmatas. Pensijas vecuma cilvēkiem patīk vairāk lasīt dzeju un latviešu autoru literatūru. Lasītājus interesē arī latviešu rakstnieku vēsturiskie romāni. 2018. gadā saņemti vairāki individuāli dāvinājumi no pagasta iedzīvotājiem.

Atskaites periodā tika atlasītas un izņemtas no plauktiem aktualitāti zaudējušas un nolietojušās grāmatas un brošūras.

Arī šajā atskaites periodā, vienojoties ar Žīguru pamatskolas bibliotekāri, tika saskaņot abonēšana preses izdevumiem, lai tie nedubultotos. Apmeklētāji labprāt lasīja Lata romānus.

- **Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:**

“Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2016	2017	2018
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	850	879	832
t. sk. grāmatām	450	484	441
t. sk. bērnu grāmatām	165	223	181
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	400	395	391
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1,22	1,36	1,32
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	850	879	832

- **Krājuma pārbaude (inventarizācija):** 2018. gadā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

- **Krājuma rādītāji:**

“Krājuma rādītāji”

	2016	2017	2018
Jaunieguvumi	663	439	457
Grāmatas	304	118	146
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	45	36	84
<i>t. sk. bērniem</i>	97	38	31
Izslēgtie dokumenti	441	71	397
Krājuma kopskaits	5951	6364	6414
<i>t. sk. grāmatas</i>	4223	4985	5063
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	1705	1355	1326
Grāmatu krājuma apgrozība	0,59	0,47	0,39
Periodisko izdevumu apgrozība	2,73	2,16	1,00

- ✓ **Situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi:**

Atskaites periodā samazinājies gan grāmatu, gan periodikas izsniegums. Daļa iedzīvotāji laikrakstus un žurnālus pērk vietējā veikalā.

2018.gadā bibliotekāre iegādājās tikai jaunākās grāmatas, īpašu uzmanību veltot latviešu oriģinālliteratūrai. No 146 iegādātajām grāmatām, 38 grāmatas izdotas 2018.gadā. Bet latviešu autoru - 84 grāmatas.

Atskaites periodā norakstīju 397 izdevumus, t.sk. grāmatas un periodiskos izdevumus.

2018.gadā nozaru literatūra bija maz pieprasīta. Pieprasītākās grāmatas bija par psiholoģiju, dārzkopību un vēsturi, tautas līdzekļiem, veselības problēmu risināšanu.

Literatūras izstādēs tika popularizēts bibliotēkas krājums. Tās veltītas dzejnieku un rakstnieku jubilejām, kā arī varēja iepazīties ar medicīnas un vēstures nozaru grāmatām. Lasītājs, ienākot bibliotēkā, apskata izstādi un ieinteresējas par aktuālo grāmatu. 2019.gadā jāpiestrādā pie daiļliteratūras, kā arī nozaru literatūras popularizēšanas. Lielāka vērība jāpiegriež matemātikas un dabaszinātnes, sociālo zinību, mākslas, atpūtas, izklaides, sporta, vēstures, ģeogrāfijas un vispārīgās nodaļas popularizēšanai.

Vispieprasītākā vienmēr bijusi daiļliteratūra un ļoti patīkami, ka pēdējos gados lietotāji biežāk izvēlas latviešu autoru darbus.

Virsroku ņem datora un interneta izmantošana gan mājās, gan bibliotēkā, gan skolā un jāatzīst, ka tagad informāciju meklē pārsvarā interneta vietnēs, nevis grāmatā, bet ir patīkami, ka daudziem tomēr grāmata ir primārā.

Datubāzes:

- ✓ **Abonētās tiešsaites datubāzes (t.sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām):**
Bibliotēkā ir pieejamas šādas datu bāzes: Letonika, Lursoft laikrakstu bibliotēka. Letonika un News pieejamas tikai bibliotēkas telpās.
- ✓ **Pašu veidotās datubāzes:** nav
- ✓ **Datubāzu izmantojuma rādītāji, secinājumi:**
- ✓ 2018. gadā rādītāji nav iepriecinoši. Jāpadomā par citiem piesaistīšanas veidiem, lai šīs datubāzes apmeklētāji izmantotu.

“Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2016	2017	2018
Letonika	52	14	-
News	15	-	-

- **Krājuma un datubāzu popularizēšana:** Regulāri tiek veidotas tematiskās izstādes un jauno grāmatu apskate. Bibliotēkā notiek pasākumi, lai iesaistītu bērnus izglītojošās, intelektuālās un radošās nodarbībās, kas pievērstu bērnu uzmanību grāmatām. Vairāk tiek pieprasītas skaļās lasīšanas stundas, organizēti pasākumi ne tikai grupām (sadarbībā ar bērnudārzu), bet visiem interesentiem. Lietotāji tiek individuāli konsultēti par bibliotēkas krājuma un kataloga izmantošanu, kā arī bibliotēkā tiek sniegtas konsultācijas, kas nepieciešamas, lai lietotājs prastu meklēt sev vajadzīgo interneta portālos un elektroniskajos katalogos, informatīvajās lapās, bukletos, Viļakas novada un Žīguru bibliotēkas mājas lapās. Periodiski notiek datubāzes popularizēšana, enciklopēdiju popularizēšana un individuālās datora apmācības.

Katru gadu bibliotēka rīko pasākumus, iesaistot skolēnus izmantot bibliotēkas pieejamas datubāzes un tāda veidā popularizē tās.

- **Darbs ar parādniekiem:** Darbs ar parādniekiem notiek individuāli. Parasti tas notiek zvanot vai apmeklējot vajadzīgo personu.
- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības:**
Būtisku problēmu nav.

8. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM.

- **Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji Žīguru bibliotēku sistēmā:** Atskaites periodā darbs ar bērniem un jauniešiem veikts iespēju robežās. Tika organizēti pasākumi, kuros bērni un jaunieši iepazinās ar aizraujošo un interesanto grāmatu pasauli. Gada laikā organizēti daudzi pasākumi, diskusijas, priekšā lasīšana, pārrunas par izlasīto, tematiskās stundas. Bibliotēka piedalījās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, iesaistījās

Viļakas valsts ģimnāzijas bibliotēkas rīkotajā skaļās lasīšanas sacensībās 7.klasei. Lasīšanas veicināšanas programmā visas attiecīgā vecuma grāmatas izlasīja un anketu aizpildīja 14 bērni un jaunieši, kā arī 2 vecāki.

Piedaloties šajā projektā, ieguvēji ir paši projekta dalībnieki, jo, aizpildot anketas, skolēni mācās novērtēt izlasīto grāmatu un šo novērtējumu izsaka atbildīgi.

Katru gadu bibliotēkas vadītāja apmeklē skolas un bērnudārza izlaidumus, kur sveic mazos un lielos bibliotēkas draugus.

Aktīvi sadarbojoties ar Žīguru pamatskolas skolēniem un skolotājiem, bija dažādas dzejas dienu aktivitātes.

Tika rīkoti vairāki pasākumi, atzīmējot gadskārtu svētkus un izmantojot bibliotēkā pieejamo materiālu. Notika ne tikai radošas darbnīcas, bet arī tradīciju izzināšana un popularizēšana.

2018.gadā, kopā ar skolu, tika atzīmētas rakstnieku un dzejnieku jubilejas. Pasākumi un radošas darbnīcas notika ne tikai bibliotēkas telpās, bet arī ārpus bibliotēkas telpām.

- **Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā darba ar bērniem un jauniešiem:** Bērni un jaunieši regulāri tiek informēti par aktivitātēm, jaunumiem Žīguru bibliotēkā. Par katru plānoto pasākumu vienmēr ir afiša un, pateicoties tai, bērni un jaunieši uzzina par notiekošo bibliotēkā un labprāt iesaistās radošajās darbnīcās un tematiskajās stundās.
- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu:** Uzklusot un analizējot lasītāju vēlmes, tika noskaidrots, kādas grāmatas patīk lasīt. Šī aptauja palīdzēja iegādāties grāmatas, kas atvieglotu viņu lasītprasmi un arī uztvert grāmatas saturu vizuāli. Vecāko klašu skolēni vairāk interesējās par grāmatām, kuras ir viegli lasāmas un nav pārāk biezas. Pārsvārā jaunākas grāmatas bibliotēka saņēma no apgāda Zvaigzne ABC un SIA "Virja". 2018. gadā tika iegādāta daļa no Bērnu/ Jauniešu/ Vecāku žūrijas kolekcijas. Sadarbojoties ar skolu, Žīguru bibliotēka komplektē arī ieteicamas literatūras sarakstus skolēniem vasarai.
- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām:**
Individuāli skolēni tika iepazīstināti ar bibliotēkas darba specifiku, bibliotēkas izkārtojumu un informācijas apguves prasmēm. Bērni un jaunieši pārsvārā izmantoja bibliotēkā pieejamo internetu un datorus.
Bibliotekāre strādāja kā konsultants, dažādu neskaidru jautājumu noskaidrošanai un palīdzībai. Palīdzēja internetā meklēt nepieciešamo informāciju, strādāt ar grāmatu, bibliotēkas krājumu.

Izmantojot bibliotēkas krājumu un informācijas tehnoloģijas, skolēniem dota iespēja pilnveidot darbu pie projektu izstrādes un gūt jaunas zināšanas. Bibliotekāre palīdzēja meklēt daiļliteratūru, pasakas internetā un datu bāzē www.pasakas.net.

Bibliotēka dod iespēju bērniem un jauniešiem, sniegt arī uzziņas par visdažādākajiem jautājumiem: dažādu tautu tradīcijas svētku svinēšanā, par cilvēku mājokļiem sendienās, par skolā uzdotiem jautājumiem - par rakstniekiem, novadniekiem, atsevišķām valstīm, mācību iestādēm, meklējot atbildes dažādiem konkursiem un projektiem. Vairāk uzziņas tika pieprasītas tad, kad tiek pildīti mājas uzdevumi vai rakstīti projekti.

- **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums:** Daudz pasākumu notika Žīguru pamatskolā un Žīguru PII ‘‘Lācītis’’. Bibliotēkai ir laba sadarbība ar šīm izglītības iestādēm. Skolotāji ir atsaucīgi. Bērnodārza audzinātājas vienmēr cenšas atrast un veltīt laiku.
- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi:** Ar katru gadu samazinās to bērnu skaits, kuri apmeklē bibliotēku. Un tā laikam vienīga problēma Žīguru bibliotēkā darbā ar bērniem un jauniešiem. Arī te ir vairāki iemesli, kurus novērst nav bibliotekāra varā:
 - ✓ Aizbraukšana ar vecākiem uz pastāvīgu dzīves vietu ārzemēs vai citur;
 - ✓ Pagarinātā grupa. Pēc stundām bērni uzreiz iet uz grupu un pavada tur savu brīvo laiku. Grāmatas viņi ņem arī no skolas bibliotēkas. Tā ir uz vietas, ērtāk.
 - ✓ Jaunas tehnoloģijas iespējas. Bērniem vairs negribas lasīt. Diemžēl daudziem mobilais telefons ar interneta pieslēgumu ir aizstājis grāmatu. Daudz interneta vietnes piedāvā bezmaksas vajadzīgo lejupielādi. Tādējādi-lielāko daļu no bērna brīvā laika aizņem internets un sociālie tīkli.
 - ✓ Obligātās literatūras lasīšana. Lielākā daļa skolēnu obligātās literatūras lasīšanu atstāj uz rudeni, kad jāiet uz skolu.
 - ✓ Daļa skolēnu, kuri pabeiguši mācības pagasta skolā, dodas citur mācīties, un tur ir atkal ērtāk tikt pie vajadzīgās literatūras.
 - ✓ Lielu ieguldījumu prasa ‘‘Bērnu un Jauniešu žūrijas’’ projekts. Bērni labprāt piesākās dalībai, bet ar lasīšanu gan neiet tik ātri un tik viegli, kā gribētos. Bez tam, grāmatas iegādātas vienā eksemplārā un nākas lieku reizi atgādināt, lai paņemto grāmatu, bērni lasītu ātrāk, lai citiem nekavētos grāmatas iepazīšana. Pēdējos gados bērni negrib lasīt un neprot labi lasīt, līdz ar to diezgan sarežģīti strādāt. Daudz ir atkarīgs no bērnu vecākiem. Ja vecāki nemudinās, nemācīs un nepieradinās bērnus pie lasīšanas, nekas labs arī nebūs un iespieddarbu izsniegums ar katru gadu kritīs. Viens pats bibliotekārs nevar iemācīt un pieradināt bērnu pie lasīšanas. Tas jā dara gan vecākiem, gan skolai, gan bibliotēkai.

NOVADPĒTNIECĪBA.

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes:** Arī 2018. gadā turpinājās darbs pie novadpētniecības materiāliem. Bibliotēka joprojām piedāvā saviem apmeklētājiem padalīties ar senām, vai ne tik senām fotogrāfijām, rakstiem par Žīguru pagastu, cilvēkiem un notikumiem, lai varētu papildināt novadpētniecības materiālus.
- **Novadpētniecības krājums:**
 - ✓ **komplektēšana, ietvertu materiālu veidi:** Novadpētniecības stūrītī var atrast daudz iepriekšējos gados izdoto grāmatu un dažādu periodiku, kas saistīti ar mūsu novada ļaudīm, viņu sadzīvi. Audiovizuālie dokumenti arī atrodami novadpētniecības stūrītī.
 - ✓ **krājuma organizācija un glabāšana:** Žīguru bibliotēkas krājums sastāv no materiāliem par nu jau bijušo Balvu rajonu – cilvēkiem, vietām un nozīmīgiem objektiem. Materiāli glabājas atsevišķā telpā, viegli pieejamā vietā.
 - ✓ **digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana:** 2018. gadā neviena digitāla kolekcija netika veidota.
 - ✓ **krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums:** Novadpētniecības krājums bibliotēkā ir apmierinošs. Lēni, bet stabili bibliotēka paplašina novadpētniecības krājumu ar aktuāliem materiāliem. Tie rosina skolēnu un studentu interesi.
 - ✓ **izmantojums:** Tāpat bibliotēkas apmeklētājus piesaista albumi, kas saistās ar Žīguru pagastu, tā cilvēkiem. 2018. gadā daudz materiālu izmantoja Viļakas Valsts ģimnāzijas skolēni, izstrādājot savus zinātniski pētnieciskos darbus.
- **Novadpētniecības darba popularizēšana:** Bibliotēkas telpās regulāri tiek veidotas izstādes, kurās tiek popularizēti novadpētniecības materiāli, notikumi gadu gaitā.
- **Sadarbība novadpētniecības jomā:** Laba sadarbība Žīguru bibliotēkai izveidojās ar Viļakas novada muzeju un Annu Āzi. Visi bibliotēkas ciemiņi tiek aicināti apmeklēt Meža muzeju un dzirdēt Annas stāstus par mežiem. Gadu gadiem ir veiksmīga sadarbība ar sava un Balvu novada bibliotēkām.
- **Jauninājumi novadpētniecības darbā:** 2018. gadā novadpētniecības plauktu papildināja 2018.gada Ziemeļlatgales laikraksts "Vaduguns", informatīvais izdevums "Viļakas novadā" un Viļakas Valsts ģimnāzijas 2 skolnieču zinātniski pētnieciskie darbi:
 - Ievas Klimovičas "Žīguru ciemata Meža ielas vēsture. ";
 - Anastasijas Nāgeles "Žīguru ciemata bibliotēkas loma vietējā kultūras dzīvē."

- **Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi:**

Novadpētniecības darbs ir komandas darbs. Viens bibliotekārs nevar apzināt visus notikumus un apkopot iegūtos materiālus, kā arī, novadpētniecību materiālu vākums un apkopojums prasa laiku. Žīguru bibliotēkā prioritāte – darbs ar bērniem un lasīšanas popularizēšana, tāpēc problēma ir tāda, ka novadpētniecības darbs paliek nedaudz novārtā. Risinājums: saplānot laiku tā, lai darbam ar novadpētniecību tiek veltīts vairāk laika. Zināmā mērā ir grūti pierunāt pagasta vēsturniekus dalīties ar novadpētniecības materiāliem.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības:

Bibliotēkas darbā novadpētniecības darbs ir jāuzskata par svarīgu darba virzienu ieguldot nozīmīgu darbu, apkopojot, popularizējot un saglabājot novadpētniecības krājumu nākamajām paaudzēm. Nākotnes vīzija – rosināt pagastā esošos vēsturniekus uzrakstīt grāmatu par Žīguru pagastu laikmeta griežos.

PROJEKTI

- **Tabula “Projektu apkopojums”**

“Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
“Bērnu un Jauniešu žūrija 2018”	VKKF	44,00	Lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu un jauniešu žūrija" ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstrādāta un kopš 2009.gada Latvijas Bibliotekāru biedrības īstenota programma, ko finansiāli atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds. Programmas mērķis ir dažādēt un pilnveidot publisko bibliotēku iespējas darbā ar bērniem un jauniešiem un veicināt bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu jauno lasītāju vidē, tādējādi ietekmējot grāmatniecības procesus un bibliotēku rīcībpolitiku valstī. Tās uzdevums ir konsolidēt valsts un pašvaldību pasākumus un līdzekļus lasīšanas veicināšanai, izmantojot un pilnveidojot publisko bibliotēku pakalpojumus bērniem un jauniešiem.	atbalstīts

- **Projekta apraksts:** Jau divpadsmito gadu bibliotēka piedalās VKKF organizētajā programmā "Bērnu un Jauniešu žūrija". 2018.gadā piedalījās 14 bērni un 2 vecāki. Vairāk jāpiestrādā pie bērnu grupas 5+.

- **Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem:** Rakstot kādu lielu un nopietnu projektu, ir vajadzīgs laiks un noteikti novada domes speciālistu palīdzība. Pagaidām nevienā no tādiem projektiem bibliotēka neiesaistījās.

PUBLICITĀTE

- **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem:** Pasākumu organizēšana visdažādākajām lasītāju un interesentu grupām ir viens no bibliotēkas pamatuzdevumiem, lai piesaistītu apmeklētājus. Īpaši aktīva ir sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm un skolu. Visa informācija par bibliotēku tiek izvietota Žīguru pagasta centrā un bibliotēkā. Informāciju par plānotiem vai notikušajiem pasākumiem var arī izlasīt Viļakas novada mājas lapā, ikmēneša informatīva izdevumā "Viļakas novadā".

Bibliotēkā redzamā vietā ir izvietoti un pieejami Žīguru bibliotēkas gada pārskati un citi publicētie materiāli, kā arī cita iedzīvotājiem aktuāla informācija: ES materiāli, katalogi, bukleti, ceļveži utt.

Lai popularizētu bibliotēkas lomu vietējā kopienā, tiek izmantotas mutvārdu, uzskatāmie un citi paņēmieni – literatūras izstādes, apskati, bērnudārza bērniem priekšā lasīšana, meistardarbnīcas, pārrunas un diskusijas.

Pēc jaunieguvumu saņemšanas ar jaunāko literatūru tiek iepazīstinātas bērnudārza audzinātājas, pagasta darbinieki, skolotāji un skolēni – aicinot bibliotēkā apskatīt izstādi vai arī aiznesot pēc pieprasījuma konkrētu grāmatu lasītājam, informācija tiek ievietota arī bibliotēkas mājas lapā.

2018.gadā bērniem un jauniešiem organizētas dažādas aktivitātes.

- **Bibliotēkas informācija tīmeklī:**

- ✓ **bibliotēkas tīmekļa vietne (mājaslapa):** informācija par norisēm bibliotēkā tiek publicēta Žīguru bibliotēkas mājas lapā <http://www.bibliotekas.lv/ziguri>
- ✓ **emuāri (blogi):** tādu nav
- ✓ **sociālie tīkli:** Vajadzētu aktīvāk darboties sociālajā tīkla facebook, arī twitterī bibliotēkai ir savs profils, bet 2018.gadā maz tika izmantots.

- **citas tīmekļa vietnes:** Sabiedriskās attiecības bibliotēkas darbā ir sevišķi nozīmīgas. Ir veiksmīga sadarbība ar Viļakas novada domes mājas lapas redaktori un informācija par bibliotēkas norisēm un aktivitātēm regulāri tiek ievietota Viļakas novada domes mājas lapā <http://www.vilaka.lv>.

- **Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi:** Žīguru bibliotēka aktīvi iesaistās Žīguru pagasta un Viļakas novada organizētajās kultūras aktivitātēs. Bibliotēka piedalījās E-prasmju nedēļā, popularizējot bibliotēkās pieejamās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un apmācības iespējas un organizējot seminārus un kursus internetbanku un citu interneta resursu izmantošanā.

Visbiežāk izmantotais bibliotēkas sniegto pakalpojumu un literatūras popularizēšanas un krājumu atklāsmes veids bija izstādes, veltītas svētkiem, kalendārajiem datumiem, ievērojamu cilvēku jubilejām, kā arī aktuāliem notikumiem Latvijā un pasaulē.

2018. gadā daudziem bērnu rakstniekiem un dzejniekiem bija jubilejas un bibliotēkā bija iespēja apmeklēt rakstnieka izstādes, un paņemt izstāžu materiālus lasīšanai uz mājām.

Bibliotēka rīkoja arī jauno grāmatu apskatus.

Visi izstāžu materiāli tika ņemti no bibliotēkas fonda, kā arī no interneta resursiem:

www.letonika.lv

www.news.lv

www.literature.lv

www.diena.lv

www.delfi.lv u.c.

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi:** Būtisku problēmu nav, ir tikai jādarbojas .

9. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

- **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām:**
 - ✓ Ar Žīguru pamatskolu un PII “Lācītis” ir cieša sadarbība jau daudzus gadus. Kopīgi tiek plānoti pasākumi, tikšanās un dažādas ar bibliotēku saistītās aktivitātes.
 - ✓ Liels atbalsts ir Žīguru pagasta pārvalde, nekad netiek atteikta palīdzība.
 - ✓ Viļakas novada dome sniedz informatīvo un finansiālo atbalstu.
- **Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes:** Tiek veicināta sadarbība ar citām bibliotēkām, izglītības iestādēm un citām iestādēm – atbilstoši bibliotēkas funkcijām un uzdevumiem: Par visām bibliotēkas darba aktualitātēm informāciju sniedz Balvu Centrālās bibliotēkas metodiķe. Bibliotēkas vadītāja vienmēr saņem piedāvājumus no Balvu Centrālās bibliotēkas apmeklēt kādu no konferencēm, semināriem un lekcijām, kā arī par jaunāko bibliotēkas sfērā.

No LNB bibliotēka saņem informatīvo atbalstu.

Žīguru bibliotēkai ir laba komunikācija ar citu bibliotēku darbiniekiem.

- **Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība:** Bibliotēka sadarbojas arī ar zviedru fondu ‘‘Gnosjo Hjalper’’ un Dagniju Dalbiņu. Dagnija kādreiz dzīvoja un mācījās Žīguros un, pateicoties viņai un viņas zviedru draugiem, bibliotēkai tika sagādāti materiāli, rotaļlietas bērnu stūrītim, kancelejas preces un mēbeles. Tas palīdzēja gan radīt mājīgumu telpās, gan bagātināt dažādus pasākumus.
- **Bibliotēku aizstāvības, bibliotēku interešu pārstāvniecības darbs:** Žīguru bibliotēkas aizstāvības un interešu pārstāvniecības darbs ir labs. Pašvaldības finansējums ir stabils. Bibliotēka aktīvi popularizē savu darbu un domāju, ka pašvaldībai nav šaubu – Žīguru bibliotēkai ir nozīmīga vieta pagasta iedzīvotāju dzīvē.

2019. gada 6.februārī.

Viļakas novada Žīguru bibliotēkas vadītāja B.Troška

DAŽI FOTOMIRKĻI

Meistardarbņica “Sveču tīšana no bišu vaska”

**Jautrā pēcpusdiena “Trīs lietas – labas lietas,
Ceturkā vēl labāka”**

Pirmie iepazīšanās soļi ar bibliotēku.

Dzejas dienu aktivitāte.